

ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY V JIHOČESKÉM KRAJI

Romana Vačkářová

V následujícím textu se pokusím seznámit čtenáře se zkušenostmi z pořizování územně analytických podkladů (dále i jen „ÚAP“) na úrovni kraje, zejména s praxí osvědčeným společným postupem při zpracování databáze územně analytických podkladů. Dále se pokusím vysvětlit, jak zpracováváme úplné aktualizace ÚAP, zejména jakým způsobem nakládáme s úplnými aktualizacemi ÚAP obcí, jak zpracováváme vyhodnocení záměrů na provedení změn v území, jakým způsobem definujeme problémy k řešení.

Úvod

Územně analytické podklady, ať již v podobě obcí nebo krajů, nejsou žádnou novinkou. Jejich pořizování zavedl již zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, s účinností od 1. 1. 2007. Od této doby prošly územně analytické podklady víceméně drobnými úpravami legislativy, podstatu zůstává beze změny. Asi nejvýznamnější změnou byla v roce 2013 novelizace stavebního zákona, která vedla ke zrušení tzv. Rady obcí pro udržitelný rozvoj území, což byl orgán zavedený právě za účelem projednávání úplných aktualizací ÚAP obcí, který ovšem nebyl povinný a mezi obcemi své využití příliš nenalezl. Praxe ukázala, že není potřeba vytvářet žádný specifický orgán obcí, projednávání výstupů rozboru udržitelného rozvoje území probíhalo obvykle cestou oslovení jednotlivých obcí příslušného správního obvodu k projednání, a to buď v podobě společného, nebo individuálního projednání. V Jihočeském kraji jsme se vždy přikláněli spíše ke společnému způsobu projednání, aby bylo možné v co největší míře podchytit vazby přesahující pouhé správní území jedné obce. Nicméně účast na projednáních úplných aktualizací ÚAP obcí byla velmi malá a ani v roce 2024 tomu nebylo jinak. Kraj na rozdíl od ÚAP obcí projednával své úplné aktualizace se zastupitelstvem kraje (po nabytí účinnosti zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, se úplná aktualizace ÚAP kraje předkládá k projednání již pouze radě kraje). Druhou významnější změnou

v provádění ÚAP byla novelizace prováděcí vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti (dále i jen jako „vyhláška ÚAP“)¹, z roku 2018, která stanovila i pro podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území členění do jednotlivých tematických okruhů a dále zavedla tzv. databázi územně analytických podkladů.

Územně analytické podklady bývají vnímány různými zájmovými skupinami velice odlišně. Někteří vidí v ÚAP obrovský potenciál, a to nejen z pohledu jednoho zdroje informací o území, ale i z pohledu analytické činnosti pro sledování dlouhodobých trendů vývoje území. Jiní zase vidí ÚAP jako zbytečné, vhodné tak maximálně jako datový zdroj nepříliš velké kvality, někteří se dokonce domnívají, že ÚAP jsou záležitostí jednorázové aktivity ve čtyřletém cyklu aktualizace. V Jihočeském kraji klademe velký důraz jak na zajištění kvalitní jednotné databáze ÚAP jako podkladu pro územně plánovací činnost, i pro rozhodování v území, tak i na kvalitní zpracování úplných aktualizací ÚAP. Ne vždy se nám to ale daří, protože některá pracoviště pořizovatelů ÚAP jsou personálně podhodnocena, a ÚAP se tak se tak stávají spíše splněním formální povinnosti, v krajním případě se ani nepodařilo úplnou aktualizaci ÚAP obce dokončit (zatím pouze jediný případ v roce 2020).

Databáze územně analytických podkladů

Základním předpokladem pro kvalitní analytickou činnost v územním plánování je dostupná kvalitní datová základna, kterou beze sporu je databáze územně analytických podkladů. Databáze ÚAP soustřeďuje informace o území v podobě zpracovaných údajů o území poskytnutých jednotlivými poskytovateli, limitů využití území, definovaných hodnot v území, záměrů na provedení změn v území a dalších případných zjištění z průzkumů. V Jihočeském kraji jsme se již od roku 2007 zaměřili na spolupráci mezi krajem a obcemi s rozšířenou působností (dále i jen „ORP“) při zajišťování činností spojených s pořizováním ÚAP. Za tímto účelem již v březnu 2007 vznikla pracovní skupina ÚAP ustanovená dohodou mezi ředitelem krajského úřadu a tajemníky všech obcí s rozšířenou působností, která měla za cíl zajistit nejen zpracování dat sledovaných jevů ÚAP v jednotné struktuře zvoleného datového modelu, ale i společný postup při pořizování a zpracování dat sledovaných jevů ÚAP. Za tímto účelem vznikla jednotná databáze ÚAP na úrovni kraje, do níž prostřednictvím integračních softwarových nástrojů zasílají zpracovaná data ÚAP jednotliví odpovědní pořizovatelé ÚAP obcí i kraje. Sledované jevy ÚAP dle přílohy č. 1 části A vyhlášky ÚAP byly rozděleny do tří základních kategorií – kraj, ORP, kraj+ORP. Do kategorie „kraj“ byly zařazeny jevy, jejichž poskytovatelem jsou pouze subjekty s celokrajskou či republikovou působností,

¹ Platnost vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, byla ukončena ke dni 30. 6. 2024. Od 1. 7. 2024 nabyla účinnosti nová vyhláška č. 157/2024 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu, která ale v přechodném ustanovení ukotvila, že úplné aktualizace ÚAP obcí i navazující ÚAP kraje budou dokončeny podle vyhlášky č. 500/2006 Sb. ve znění účinném ke dni 31. 12. 2023.

A094a	železniční dráhy, jejich kategorie a jejich ochranná pásma	KÚ + ORP
	KÚ v rozsahu jevu (mimo vlečky a speciální dráhy) od poskytovatelů:	KÚ
	• Správa železnic, s.o.	
	ORP v rozsahu vleček a speciálních drah + ostatní poskytovatelé	ORP
A098	lanová dráha včetně ochranného pásma	ORP
A100	tramvajová dráha včetně ochranného pásma	ORP
A101	trolejbusová dráha včetně ochranného pásma	ORP
A102a	letišť a letecké stavby a jejich ochranná pásma a zájmová území	KÚ + ORP
	KÚ v rozsahu poskytovatelů:	KÚ
	• Ministerstvo obrany ČR	
	ostatní poskytovatelé	ORP
A104	sledované vodní cesty	ORP
A105	hraniční přechody	KÚ
	KÚ v rozsahu sdělení MV č. 373/2008 Sb., poskytovatele Správa železnic, s.o., příp. dle průzkumu	
A105a	linky a zastávky veřejné hromadné dopravy	KÚ + ORP
	KÚ v rozsahu zastávek veřejné hromadné dopravy od poskytovatelů:	KÚ
	• Krajský úřad Jihočeského kraje, Odbor dopravy a silničního hospodářství (KÚ - ODSH)	
	• JIKORD	
	ostatní poskytovatelé	ORP
A106	cyklostezky, cyklotrasy, hipotezky, turistické stezky, běžecké trasy, sjezdovky	KÚ + ORP
	KÚ v rozsahu poskytovatelů:	KÚ
	• Nadace Jihočeské cyklostezky	
	• Klub českých turistů (KČT)	
	ostatní poskytovatelé	ORP

Obr. 1: Ukázka rozdělení zpracování sledovaných jevů ÚAP mezi kraj a úřady územního plánování (ORP)

do kategorie „ORP“ byly zařazeny jevy, jejichž poskytovatelem byly subjekty zcela místního významu, a do kategorie „kraj+ORP“ byly zařazeny jevy, jejichž poskytovateli jsou subjekty jak republikového či krajského významu, tak i významu místního. Tyto kategorie zcela jednoznačně určily, kdo (zda kraj či ORP) je odpovědný za zpracování daného sledovaného jevu ÚAP a v případě kategorie „kraj+ORP“ kdo v jakém rozsahu.

Za velmi podstatné považuji to, že se v Jihočeském kraji podařilo do pracovní skupiny ÚAP zapojit všech 17 obcí s rozšířenou působností (i zástupce vojenského újezdu Boletice), všem pořizovatelům ÚAP z jednotlivých úřadů územního plánování patří velký dík za již 17 let aktivního přístupu a společné práce.

Uvedený způsob spolupráce při pořizování jednotné databáze ÚAP v Jihočeském kraji přinesl hned několik výhod, které nám soustavně potvrzují správnost tohoto postupu. V první řadě je výhodou úspora personálních kapacit, neboť zpracování databáze ÚAP probíhá pouze jednou a v jednotné podobě, s využitím jak pro územně plánovací činnost na úrovni kraje, tak i pro územně plánovací činnost na úrovni obcí. Úřady územního plánování (ORP) jsou velmi často personálně podhodnoceny a pořizování ÚAP bývá z pohledu priorit

činností na posledních příčkách, proto převzetí zpracování některých sledovaných jevů krajem poskytlo ORP nemalou úlevu. Jednotný postup a jednotná databáze ÚAP přináší lepší možnosti při metodickém vedení úřadů územního plánování při zpracování sledovaných jevů. Na jednom místě jsou více viditelné rozdíly v odlišném chápání a zpracování sledovaných jevů, jejich obsahu a kvalitě. I přes soustavnou a dlouhodobou spolupráci kraje a úřadů územního plánování není vždy možné zajistit srovnatelné pojetí zpracovaných sledovaných jevů, což se dotýká zejména urbanistických jevů. Další nespornou výhodou je skutečnost, že jednotná databáze ÚAP umožnila zajistit výdej dat pro územně plánovací činnost z jednoho jediného místa pro všechny oprávněné subjekty. O výdej dat z databáze ÚAP pro územně plánovací činnost si lze požádat prostřednictvím žádosti v Geoportálu Jihočeského kraje, žadatel si vybere druh požadované datové sady (kompletní nebo případně jen z určitého tematického okruhu), zvolí požadovaný formát dat (nejčastěji SHP, DWG či DGN) a doloží oprávněnost přístupu k databázi ÚAP, resp. k údajům o území. Poté již jen čeká na schválení žádosti a zpřístupnění datového balíčku ke stažení.

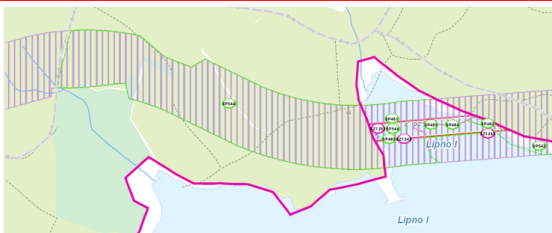
I po spuštění Národního geoportálu územního plánování (dále i jen „NGÚP“) bude Jihočeský kraj pokračovat v nastá-

veném modelu spolupráce pořizovatelů ÚAP, jen v jiném rozsahu sledovaných jevů. Doufáme, že většina poskytovatelů údajů o území bude poskytovat své údaje přímo do NGÚP jako do centrální databáze ÚAP a my se budeme moci více zaměřit na sledované jevy tzv. „územářské“, na které zatím nezbývalo příliš mnoho času a prostředků (využití území, struktura a výška zástavby, významná dominanty aj.).

V této části textu považuji za nutné se podělit i o zkušenost z praxe, kdy jsem se opakovaně setkala s tvrzením, že ÚAP se přece dělají pouze jednou za čtyři roky, tudíž není potřeba mít na úřadu osobu pro tuto agendu. Obvykle jde o pomíjení povinnosti uložené stavebním zákonem zajišťovat průběžnou aktualizaci databáze ÚAP, nelze aktualizovat databázi ÚAP pouze v souvislosti se zpracováním úplné aktualizace.

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území z pohledu kraje

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území (dále i jen „podklady pro RURÚ“) jsou základem analytické činnosti, někdy však bývají chybně zaměňovány za data, tedy za databázi ÚAP. Podstatou zpracování podkladů pro RURÚ je však provedení analýzy v území pro zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, zjištění trendů vývoje v území, revize či doplnění definovaných hodnot v území, rekapitulace limitů využití území a dále zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území. Zejména část vyhodnocení záměrů na provedení změn v území bývá obvykle v ÚAP opomíjena. Analytická činnost v rámci úplných aktualizací ÚAP směřuje k zjištění udržitelného rozvoje území. Na svých seminářích k problematice ÚAP se obvykle ptám svých posluchačů, zda vlastně vědí, proč v ÚAP pracujeme s pojmem udržitelný rozvoj území, proč vyhodnocujeme územní podmínky pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel v ÚAP. Jen v ojedinělých případech si posluchači v souvislosti s úplnou aktualizací ÚAP vzpomenu na cíle a úkoly územního plánování definované ve stavebním zákoně.

PU.12	Negativní vliv fotovoltaických elektráren na krajinný ráz - negativně může být v budoucnu vnímána FVE, ale je pro obec přínosem.	V rámci územně plánovací činnosti prověřit vhodnost či nevhodnost realizace dalších FVE. Komentář JČK: <i>Regulace umístování FVE je součástí kapitoly h) článku (58) bodu 1. písm. r., nicméně v ÚS krajiny JČK byl v některých oblastech konstatován negativní vliv FVE na krajinu, prozatím však nebyla stanovena žádná konkrétní opatření. Bude znovu prověřeno při zapracovávání závěrů ÚS krajiny JČK do ZÚR.</i>	Prověřit v některé z dalších aktualizací ZÚR JČK. V rámci zapracování ÚS krajiny JČK
SP544	Střet záměru D16 (ŠED) s RBC 587 Blíženský les		Neřešit Uvedený střet byl již prověřen a dohodnut s dotčeným orgánem při pořízení ZÚR JČK.

Zdroj: 5. úplná aktualizace ÚAP Jihočeského kraje

Obr. 2: Ukázka vyhodnocení problémů k řešení převzatých z ÚAP obce

Jak ale přistupujeme ke zpracování podkladů pro RURÚ v úplných aktualizacích ÚAP Jihočeského kraje? V první řadě provádíme zjišťování v oblasti platných koncepčních dokumentů, např. jaké jsou nové oborové koncepce, u kterých naopak platnost zanikla, které byly pozměněny apod. V těchto koncepčních dokumentech poté hledáme záměry, úkoly pro územní plánování, strategické vize a cíle rozvoje. Zaměřujeme se obvykle na záležitosti řešitelné nástroji územního plánování. Dalším přípravným krokem je převzetí úplných aktualizací ÚAP obcí, v nichž hledáme závěry zjištění nadmístního významu, zejména problémy k ře-

šení směřované do úrovně zásad územního rozvoje (dále i „ZÚR“) nebo někdy i do politiky územního rozvoje či územního rozvojového plánu. V neposlední řadě je provedena rekapitulace známých záměrů na provedení změn v území, ať již z minulých aktualizací ÚAP kraje nebo záměrů nově zjištěných. Všechna tato zjištění jsou pro nás zásobníkem záměrů a požadavků, který poté podrobíme vyhodnocení. V tomto vyhodnocení zjišťujeme u jednotlivých záměrů, zda jsou pro nás tím tzv. problémem k řešení, který se propíše do závěrečných zjištění, tedy do problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích. Snažíme

se sledovat i případný vývoj mezi jednotlivými fázemi prověřování záměrů ve studiích či projektových dokumentacích (pro případné včasné zachycení nesouladu záměru s platnou územně plánovací dokumentací), zjišťujeme případné předpokládané střety s jinými záměry nebo s limity využití území či hodnotami v území. Zejména při vyhodnocování záměrů a zjištění převzatých z ÚAP obcí docházíme často k závěrům, že není důvod přebírat některé problémy k řešení do ÚAP kraje (nejedná se o nadmístní význam, kopírování již vyřešených problémů, problémy neřešitelné nástroji územního plánování apod.). Vyhodno-

Označení záměru dle ZÚR JČK (PÚR ČR)	Stupeň dostupného prověření		Poznámka	Vyhodnocení
	v ÚAP	z jiných zdrojů		
D1 ... Dálnice D3 (D3)				
D1/1 Čekanice (sever Tábora) - Měšice (jih Tábora)	žádné	stavba 0306-II-C Most Čekanice (druhý most) a stavba 0306-II-D Čekanice - po hotový obchvat Tábora: v provozu od 06/2005; Rekonstrukce stávajícího čtyřpruhu v km 75,630 - 79,530, v roce 2016 dokončena část rekonstrukce čtyřpruhu mimo úsek napojující nemovitosti Motocentra	v provozu V schématu 4. akt. PUR vymezeno jako stav	OK
D1/2 Měšice (jižní okraj Tábora) - Veselí nad Lužnicí	žádné	stavba Tábor - Soběslav a stavba Soběslav - Veselí nad Lužnicí: v provozu od 06/ 2013 stavba Tábor – Soběslav (0307A, B, C) ... kolaudační souhlas č.j. 948/2020-910-IPK/4 vydané 10.12.2020 MD ČR, stavba Soběslav – Veselí nad Lužnicí – Bošilec (0308A, B, C) ... kolaudační souhlas č.j. 949/2020-910-IPK/5 vydané 16.12.2020 MD ČR,	v provozu V schématu 4. akt. PUR vymezeno jako stav	Stavba realizována · Převést do stavu.
D1/3 obchvat Veselí nad Lužnicí	PDPS D3 0308C Veselí nad Lužnicí - Bošilec od Pragoprojekt a.s. (04/2012)	stavba Veselí nad Lužnicí - Bošilec: v provozu od 10/2017 stavba Soběslav – Veselí nad Lužnicí – Bošilec (0308A, B, C) ... kolaudační souhlas č.j. 949/2020-910-IPK/5 vydané 16.12.2020 MD ČR,	v provozu V schématu 4. akt. PUR vymezeno jako stav	Stavba realizována · Převést do stavu.

Zdroj: 5. úplná aktualizace ÚAP Jihočeského kraje

Obr. 3: Ukázka vyhodnocení záměrů, které jsou již součástí platných ZÚR Jihočeského kraje

ní záměrů provádíme na několik částí – vyhodnocení záměrů z Politiky územního rozvoje ČR (ve smyslu „Vyplyvá pro ZÚR nový úkol?“), vyhodnocení záměrů evidovaných na úrovni ZÚR (stav realizace záměru, dopad případných nových limitů využití území, požadavky z aktualizovaných koncepčních materiálů aj.), vyhodnocení záměrů (a problémů) převzatých z ÚAP obcí a vyhodnocení dalších zjištěných záměrů. Výsledkem tohoto vyhodnocení je výčet zjištěných a vyhodnocených záměrů a vyhodnocených problémů k řešení z ÚAP obcí, které doplňujeme o popis, řádnou územní identifikaci a specifikaci požadavku na prověření v územně plánovací dokumentaci.

Vyhodnocení záměrů a problémů z ÚAP obcí obsahující zdůvodnění, jak a proč bylo s jednotlivými podněty naloženo,

umožňuje zajištění zpětné vazby pořizovateli ÚAP obcí v následující úplné aktualizaci (nekopírovat stále stejné problémy, které již byly krajem posouzené a odmítnuté).

Vyhodnocení záměrů již obsažených v platných ZÚR umožňuje zachytit několik základních skutečností, které by měly být v následujících aktualizacích/změnách ZÚR prověřeny. Nejčastěji se jedná o zjištění, že záměr byl již realizován, a je tedy otázkou prověření, zda by neměl být již ze ZÚR vypuštěn. Dalším příkladem bývá zjištění, že nejnovější stupeň prověření záměru zakládá na případné problémy při povolení záměru z důvodu nesouladu s platnou územně plánovací dokumentací, v tomto případě ZÚR (např. změna trasy záměru v aktualizované vyhledávací studii či v dokumentaci pro umístění záměru).

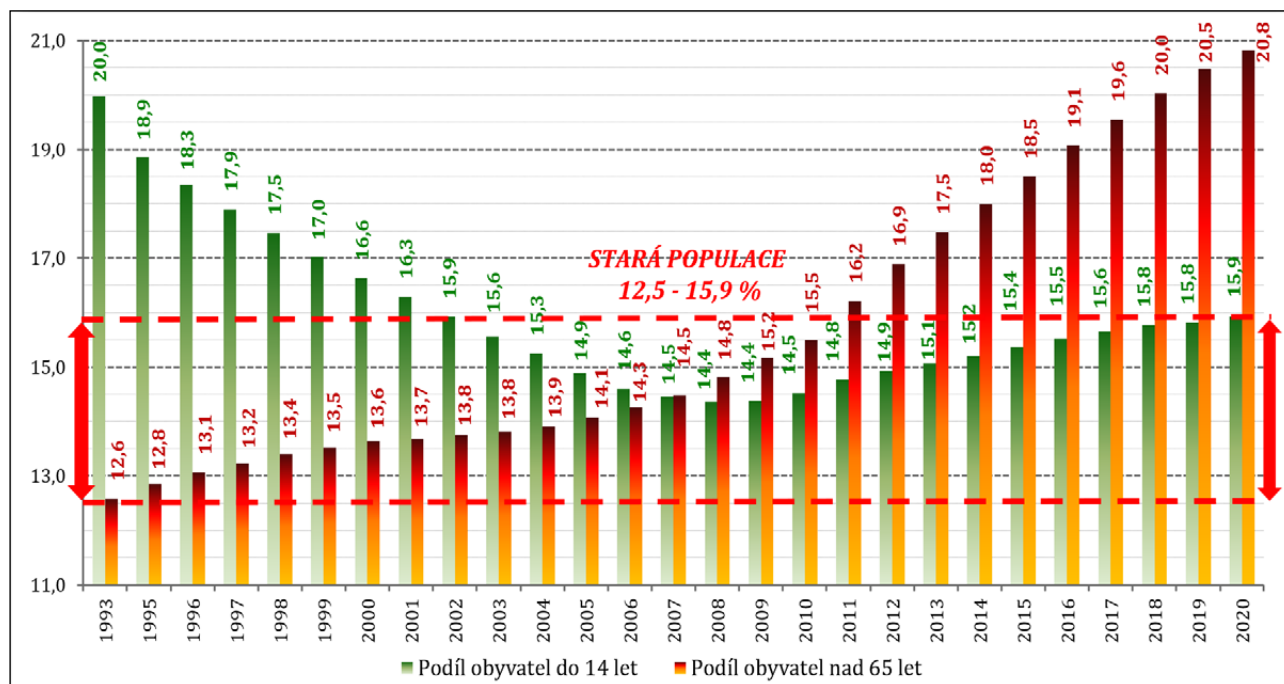
Hlavní částí podkladů pro RURÚ je zpracování analýzy stavu a vývoje území v členění na vyhláškou ÚAP vyjmenovaných 13 témat. V této části se věnujeme v jednotlivých tématech nejen popisu stavu území a trendům jeho vývoje, ale snažíme se zjišťovat i případné závady a identifikovat případné střety v území. V neposlední řadě zpracováváme kategorizaci sídelní struktury s využitím podkladu vymezujícího centra osídlení vyšší a střední kategorie². V poslední úplné aktualizaci jsme si navíc samostatně provedli i analýzu limitů využití území. Důvodem bylo zjistit, která opatření a záměry již obsažené v platných ZÚR Jihočeského kraje mohou být případně negativně dotčeny nově vzniklými limity využití území.

Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území zpracováváme v sou-

Popis změny limitu	Dopad do ZÚR JČK	Vyhodnocení
A010 Statky zapsané na Seznamu světového dědictví a jejich nárazníkové zóny		
Beze změny.		OK
A021 Územní systém ekologické stability (<i>nadmístní limit v rozsahu nadregionálního a regionálního ÚSES</i>)		
- Zrušení části NBK 174 Vltavská niva – Dívčí kámen (rozsudek NSS 1 As 15/2016 – 85). - Aktualizace Plánu ÚSES JČK ... z roku 2009, zpracovatel LÖW & spol. s r.o. (je zohledněna v návrhu 4. aktualizace ZÚR JČK).	Je již zpracováno v návrhu AZUR4.	OK
A027a Maloplošná zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma		
Nová nebo upravená MZCHÚ: - ORP Vimperk: - PR Mokřý luh (nová) – vyhlášeno 9.10.2017 nařízením č.2/2017 Správy Národního parku Šumava o vyhlášení Přírodní rezervace Mokřý Luh – nemá vliv na záměry ZÚR. - PR Zátoňská mokřina ve střetu s D5/10 Silnice I/4 - úsek Kubova Huť - křižovatka Nová Houžná se silnicí I/39 - vyhlášeno 01.12.2011 po vydání ZÚR 7.11.2011 - ORP ČB: - PP Vltava u Blanského lesa ve střetu s D3/6 IV. tranzitní železniční koridor - úsek České Budějovice - Horní Dvořiště (státní hranice) - vyhlášeno 15.01.2014 po vydání ZÚR 7.11.2011 – vzhledem k šíři koridoru a okrajovému střetu nemá vliv na záměr ZÚR - ORP Český Krumlov: - PP Cvičák (nová) vyhlášena 12.12.2016 nařízením AOPK – nemá vliv na záměry ZÚR, - NPP Olšina (nová) vyhlášena 15.1.2017 vyhláška č.2/2017 Sb. o vyhlášení Národní přírodní památky Olšina a stanovení jejích bližších ochranných podmínek, je součástí RBC 590 Olšina – nemá vliv na záměry ZÚR, - PR Jaronínská bučina (výrazné rozšíření) – součástí RBC 613 Buglata, nemá vliv na záměry ZÚR, vyhlášena 15.7.2015.	PP Sokolí hnízdo a bažantnice vyhlášena po vydání ZÚR ve střetu s územní rezervou Ep/J VTL plynovod Nové Hradce - České Velenice ze ZÚR. PR Zátoňská mokřina vyhlášena po vydání ZÚR ve střetu s D5/10 Silnice I/4 - úsek Kubova Huť - křižovatka Nová Houžná se silnicí I/39 ze ZÚR. Ostatní střety nemají vliv na záměry ZÚR.	Prověřit v další aktualizaci ZÚR JČK záměr D5/10.

Obr. 4: Ukázka výstupu analýzy limitů využití území

²KÖRNER, M.; MÜLLER, J. et al. 2023. Aktualizace vymezení center osídlení vyšší a střední kategorie (A–D) na základě dojížděk/vyjížděk ze SLDB 2021. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/publikace-a-odborne-texty/sidelni-struktura-ceske-republiky>. [cit. 14. 1. 2025].

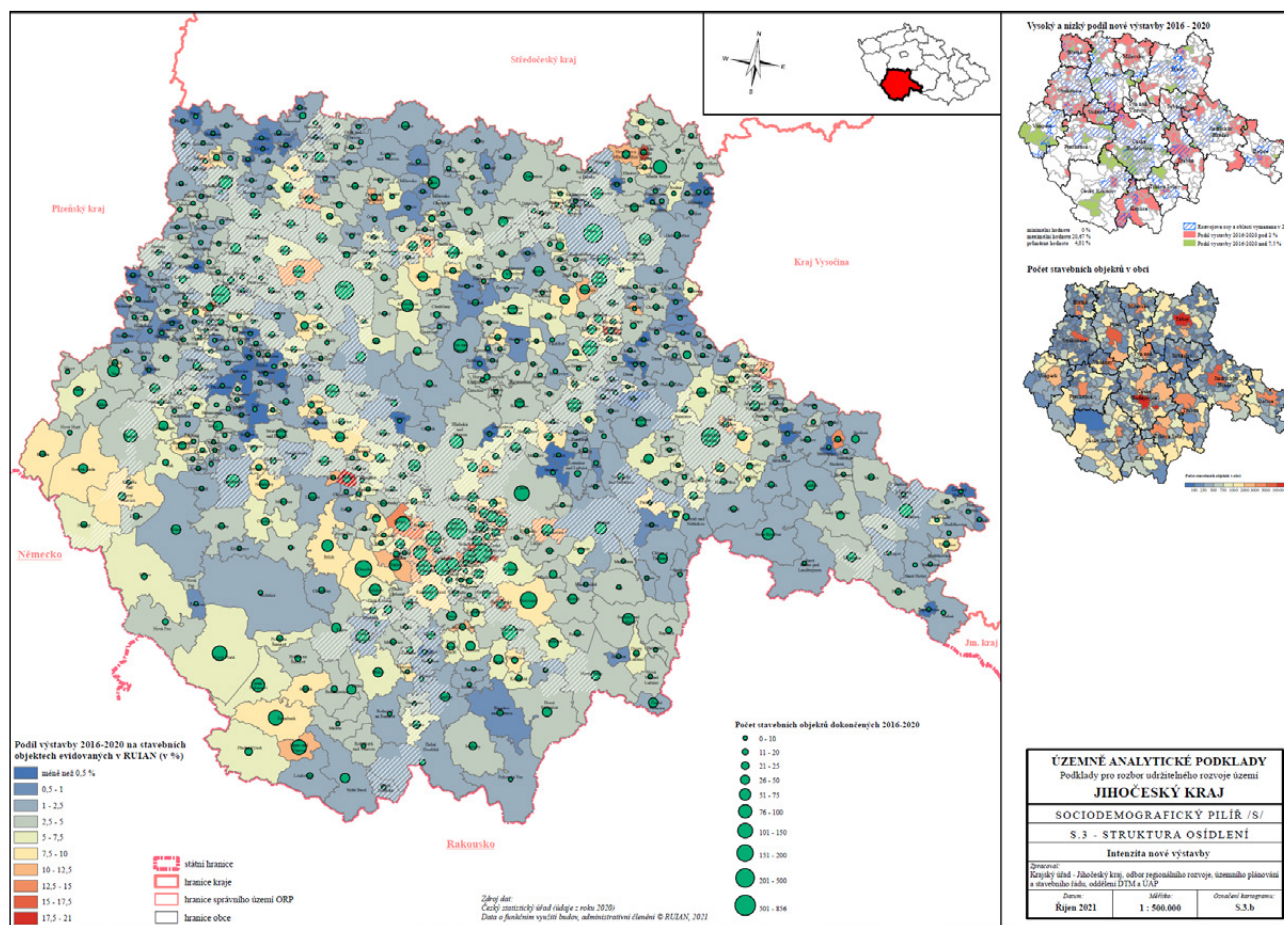
Zdroj: 5. úplná aktualizace ÚAP Jihočeského kraje

Obr. 5: Ukázka grafu zachycujícího stárnutí populace

ladu s vyhláškou ÚAP v tematickém členění tak, aby bylo možné si najít v dané tematické oblasti komplexní informace o stavu a vývoji území, a to

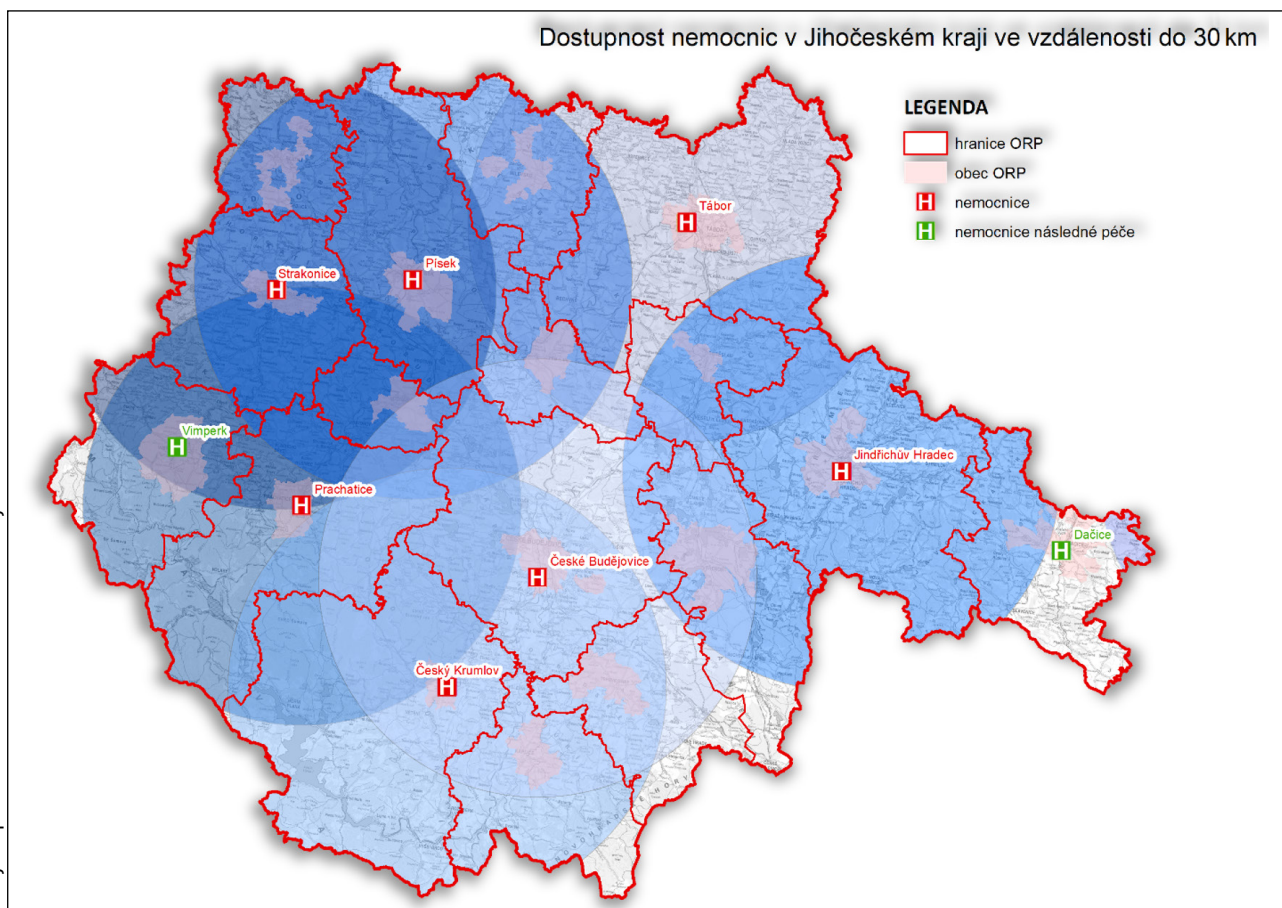
nejen formou textů ale i doprovodných grafů či obrázků a v mnoha případech i samostatných kartogramů. Případné požadavky (záměry, vize) zjištěné z ak-

tuálních koncepčních materiálů vztahující se k danému tématu podkladů pro RURÚ jsou zmíněny a řádně definovány včetně uvedení zdroje vždy na

Zdroj: 5. úplná aktualizace ÚAP Jihočeského kraje

Obr. 6: Ukázka kartogramu na téma intenzity nové výstavby v období 2016–2020

Obr. 7: Ukázka vyhodnocení dostupnosti nemocnic v Jihočeském kraji

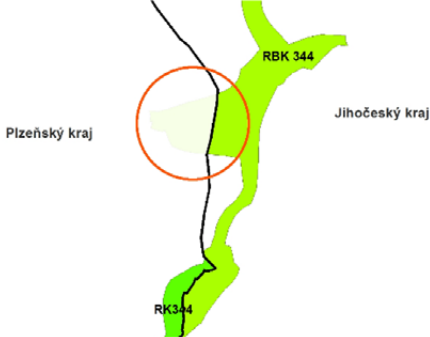
konci dané kapitoly. V případě 5. úplné aktualizace ÚAP Jihočeského kraje se nejčastěji jednalo o opatření definovaná v Programu rozvoje Jihočeského kraje 2021–2027.

V 5. úplné aktualizaci ÚAP Jihočeského kraje jsme se pokusili i o aplikaci požadavků na posuzování dostupnosti veřejné infrastruktury, s využitím Standardů dostupnosti veřejné infrastruktury doporučených k využití Ministerstvem

pro místní rozvoj. V oblasti občanské vybavenosti jsme se zaměřili na vybavenost nadmístního významu, tedy dostupnosti středních škol a gymnázií, dostupnost vysokých škol, dostupnost sociálních služeb, nemocnic a pokrytí

	2007	trend	2010	trend	2015	trend	2017	trend	2018	trend	2019
ČR	38,6	↘	31,8	↗	43,0	↘	36,4	↘	28,7	↘	22,9
Jihočeský kraj	26,3	↘	23,3	↗	31,1	↘	24,4	↘	18,2	↘	13,0
Blatná	32,1	↘	31,4	↘	28,5	↘	12,7	↘	10,8	↘	8,2
České Budějovice	19,2	↘	18,0	↗	23,9	↘	18,4	↘	13,4	↘	6,9
Český Krumlov	30,5	↘	22,3	↗	37,2	↘	33,1	↘	22,7	↘	15,7
Dačice	36,2	↘	24,4	↗	27,4	↘	21,3	↘	12,1	↘	11,5
Jindřich. Hradec	24,6	↘	17,2	↗	22,9	↘	16,5	↘	9,2	↘	7,5
Kaplice	31,7	↗	32,2	↗	43,9	↘	33,6	↘	22,1	↘	16,2
Milevsko	29,4	↘	22,2	↘	16,1	↘	11,6	↘	9,6	↘	7,5
Písek	25,2	↘	18,9	↗	24,9	↘	15,4	↘	7,5	↘	6,9
Prachatice	19,0	↘	17,8	↗	22,8	↘	18,6	↗	19,2	↘	11,0
Soběslav	33,7	↗	35,3	↗	42,4	↘	29,8	↘	22,3	↘	11,0
Strakonice	35,2	↘	27,9	↗	37,4	↘	30,2	↘	22,3	↘	20,7
Tábor	22,0	↗	28,9	↗	38,6	↘	30,2	↘	26,2	↘	19,2
Trhové Sviny	20,7	↘	14,1	↗	17,8	↘	14,4	↘	13,9	↘	10,0
Třeboň	31,9	↘	23,3	↗	30,8	↘	25,9	↘	15,6	↘	11,3
Týn nad Vltavou	31,1	↘	25,6	↗	38,8	↘	33,2	↘	21,1	↘	20,2
Vimperk	12,0	→	12,0	↗	26,8	↘	18,3	↘	12,5	↘	4,7
Vodňany	35,7	↘	34,4	↗	38,7	↗	39,0	↘	37,8	↘	37,6

Obr. 8: Ukázka sledování trendů vývoje podílu dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání

Označení dle ZÚR JČK	Označení dle ZÚR sousedního kraje	Popis nenávaznosti	Vyhodnocení
Nenávaznosti na hranicích s Plzeňským krajem			
RBK 344 Mezilesní slat'-Bužoňá (nově označeno RBK 108)	neřešeno	Vymezení RBK 344 dle ZÚR i Plánu ÚSES Jihočeského kraje zasahuje na území Plzeňského kraje, prvek však není v ZÚR Plzeňského kraje řešen. <i>Komentář kraje:</i> Prvek RBK 344 je dle návrhu 4. aktualizace ZÚR JČK navržen k přečíslování na RBK 108 (dle Plánu ÚSES Jihočeského kraje z roku 2019). Pozn. Aktualizace Plánu ÚSES JČK byla dohodnuta s dotčenými orgány kompetentními k vymezování a vyhodnocování ÚSES i z území sousedních krajů. Řešení případných nenávazností prvků ÚSES na hranicích sousedních krajů tak bude řešeno v rámci dalších aktualizací ZÚR okolních krajů.	Podnět pro aktualizaci ZÚR Plzeňského kraje.

Zdroj: 5. úplná aktualizace ÚAP Jihočeského kraje

Obr. 9: Ukázka posouzení návaznosti na hranicích kraje

území zdravotní záchrannou službou (včetně zachycení fungující přeshraniční spolupráce v této oblasti s Rakouskem). Navíc oproti Standardům dostupnosti veřejné infrastruktury jsme provedli vyhodnocení pokrytí území službami Czech Point a České pošty. V oblasti kultury jsme provedli vyhodnocení dostupnosti knihoven a divadel (s omezením na zařízení, která lze řadit do kategorie vyšší vybavenosti).

Trendy vývoje sledujeme v tématech obvykle na úrovni hodnot daného indikátoru (ukazatele) správního území obcí s rozšířenou působností, se zohledněním porovnání s průměrnými hodnotami za Jihočeský kraj a Českou republiku, v některých případech sledujeme i mezikrajská srovnání.

V rámci podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území provádíme i analýzu širších vazeb spočívající zejména v posouzení návaznosti záměrů a opatření na hranicích kraje. Z tohoto posouzení obvykle vyplývají požadavky na prověření v dalších aktualizacích/změnách Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje v oblasti územního systému ekologické

stability a liniových záměrů dopravní či technické infrastruktury, případně podněty pro aktualizaci/změnu ZÚR sousedních krajů.

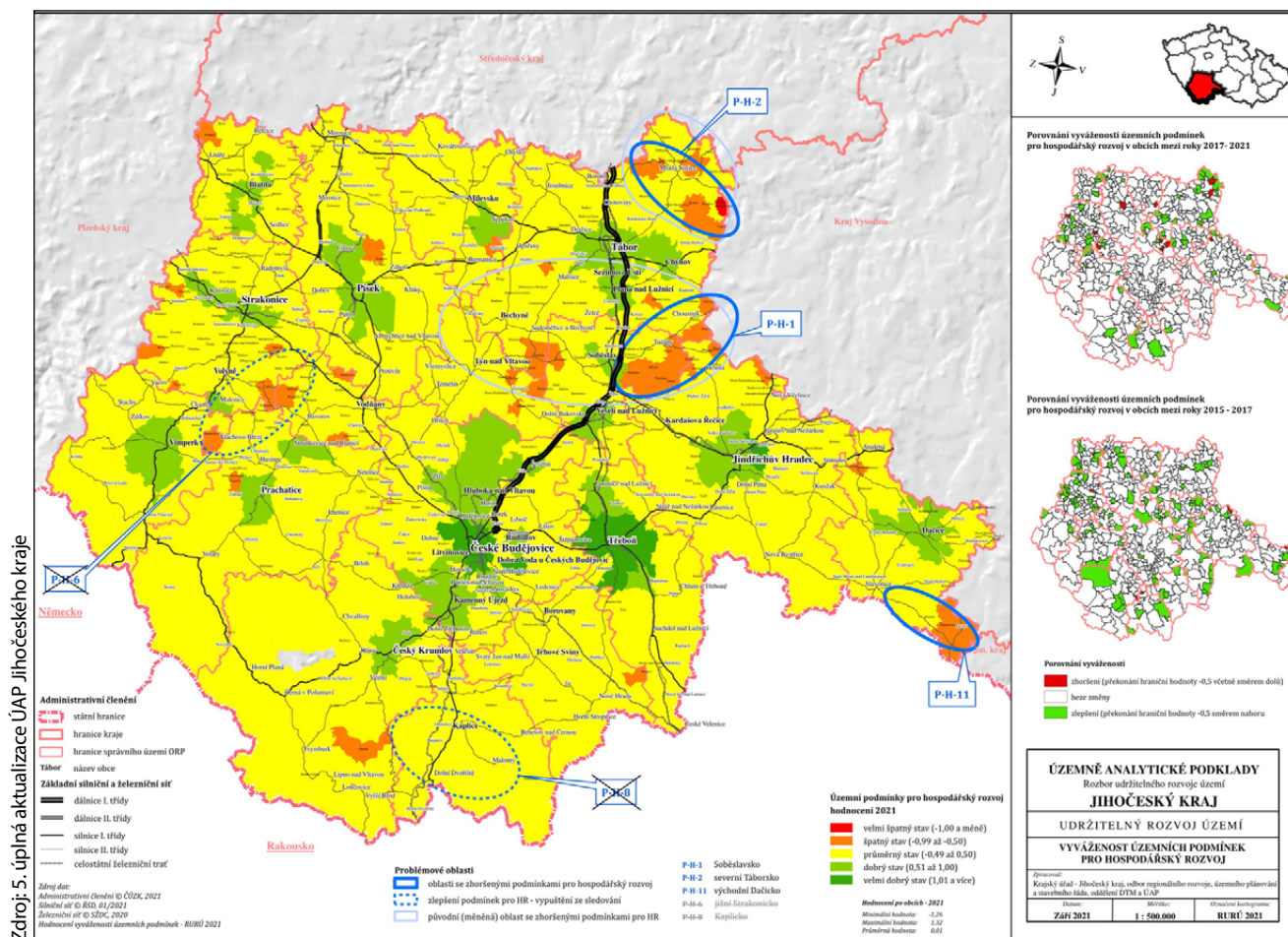
Podklady pro RURÚ jsou velmi obsáhlým dokumentem, což je možné chápat jak v pozitivním, tak i negativním smyslu. Pozitivní na tak velké obsáhlosti je skutečnost, že podklady v této podobě jsou zdrojem velkého množství informací využitelných nejen v oblasti územně plánovací činnosti. Za negativní je naopak možné považovat přílišnou obsáhlost a někdy i velký detail zpracovaných informací o území, orientaci ale jistě velmi prospělo zpracování v tematické struktuře.

Výkresová část podkladů pro RURÚ je v souladu s vyhláškou ÚAP tvořena třemi výkresy – výkres limitů využití území, výkres hodnot a výkres záměrů na provedení změn v území. Výkresovou část přikládáme v podobě PDF souborů k dokončené aktualizaci ÚAP Jihočeského kraje, ale zároveň si tyto tři výkresy udržujeme v aktuální podobě pro potřebu krajského úřadu.

Rozbor udržitelného rozvoje území z pohledu kraje

Samotný rozbor udržitelného rozvoje území navazuje na zpracované podklady. V první řadě provádíme zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území v požadovaném členění na 13 témat. Každé téma je uzavřeno závěrečným souhrnem (komentářem), co z posouzení daného tématu vyplývá. Ze závěrečných komentářů v jednotlivých tématech jsou potom formulovány případné požadavky na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území jako součást určených problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci. Dřívější aktualizace byly zpracovány v podobě SWOT analýzy, ale poslední 5. úplná aktualizace již hodnotí pouze pozitiva a negativa, což považujeme pro analytickou činnost v územním plánování za vhodnější.

V další části RURÚ provádíme vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území. K tomuto vyhodnocení využíváme již v počátcích stanovené indikátory, které sice nejsou

Obr. 10: Ukázka kartogramu výsledného posouzení problémových oblastí v pilíři pro hospodářský rozvoj

v dnešním pohledu vždy ideální, ale nepovažujeme za účelné je měnit. Důvodem je vypovídací schopnost závěrů tohoto vyhodnocení, kdy za nejdůležitější považujeme sledování trendů vývoje v co nejdelším možném časovém úseku než konkrétní vypovídací schopnost jednotlivých zvolených indikátorů. Celkem pro vyhodnocení pracujeme s 16 indikátory v pilíři pro příznivé životní prostředí, 20 indikátory pro vyhodnocení v pilíři pro hospodářský rozvoj a 19 indikátory pro vyhodnocení pilíře pro soudržnost společenství obyvatel. Číselné vyhodnocení indikátorů nepovažujeme v žádném případě za výsledek vyhodnocení vztahu podmínek pro udržitelný rozvoj v území, ale pouze za podklad pro provedení posouzení stavu a vývoje v území v jednotlivých pilířích. Jelikož vyhodnocujeme vyváženost územních podmínek opakovaně dle neměnné metodiky, můžeme již sledovat jistý vývoj problémových oblastí v časové ose. Výstupem tohoto vyhodnocení je identifikace problémových oblastí v jednotlivých pilířích, samostatně s uve-

dením, zda se jedná o trvale sledovanou problémovou oblast, nebo jen ojediněle se vyskytující. Zatím byly v Jihočeském kraji identifikovány problémové oblasti jen ojediněle, nebylo dosud potřeba požadovat v ZÚR vymezit specifické plochy či vyžadovat zpracování územní studie k prověření takové oblasti, trend směřuje obvykle ke zlepšení stavu území. Zhoršení stavu v daném pilíři udržitelného rozvoje byl vždy způsoben ojedinělým výkyvem hodnot v některém z hodnocených indikátorů.

Kartogramy zobrazující výsledky vyhodnocení územních podmínek pro udržitelný rozvoj území jsou vyhotoveny samostatně pro každý z pilířů udržitelného rozvoje území.

Poslední, a tou nejdůležitější, částí z pohledu využitelnosti úplné aktualizace ÚAP Jihočeského kraje je kapitola věnovaná určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích nebo v územních studiích. V této části dochází v první řadě k vyhodnocení problémů

k řešení identifikovaných v předchozí úplné aktualizaci ÚAP Jihočeského kraje, jelikož v uplynulém čtyřletém období byly některé identifikované problémy prověřeny (vyřešeny) v některé z proběhlých aktualizací ZÚR. Dále jsou do této kapitoly převzaty závěry vyhodnocení záměrů na provedení změn v území, jelikož záměry na provedení změn v území považujeme rovněž za problémy k řešení. Identifikované problémy k řešení členíme podle toho, komu je určeno být jejich řešitelem, nejprve jsou tedy uvedeny problémy k řešení pro Politiku územního rozvoje ČR, poté problémy k řešení pro ZÚR. Je-li to účelné (tedy ne vždy), je pro identifikovaný problém k řešení zpracována samostatná karta problému, která blíže popisuje a zobrazuje, v čem problém spočívá, a uvádí požadavky na jeho prověření/řešení. V této části RURÚ je dle naší zkušenosti nejtěžší správně popsat určený problém k řešení (zejména v čem spočívá a kdo je jeho řešitelem) a dostatečně jasně, ale bez zbytečného předurčení, specifikovat požadavky na zmírnění nebo omeze-

ní zjištěných problémů, či jejich úplné odstranění. Snažíme se držet zásady, že i osoba nezúčastněná na zpracování RURÚ by měla být schopna bez zdlouhavějšího studování pochopit, v čem problém k řešení spočívá. Pořizovatel územně plánovací dokumentace by neměl být nadměrně zatěžován při zohledňování výstupů úplných aktualizací ÚAP, závěry by mu měly být jasné, podklady pro RURÚ by pořizovateli měly poskytnout oporu a případnou argumentaci. Z tohoto důvodu je velice důležité navázat spolupráci s pořizovatelem územně plánovací dokumentace, zejména při zpracování části určených problémů k řešení, při jejich formulaci, ale v neposlední řadě i při vyhodnocení záměrů na provedení změn v území či vyhodnocení problémů k řešení převzatých z ÚAP obcí.

Výkresová část RURÚ obsahuje v souladu s vyhláškou ÚAP problémový výkres, který je vytvořen vždy jen v souvislosti se zpracováním RURÚ, není nadále udržován v aktuální podobě. Z hlediska přehlednosti problému k řešení, zejména jeho kontextu s existujícími limity využití území, definovanými hodnotami v území či existujícími záměry na provedení změn v území se nám osvědčilo spíše zpracování karet problémů k řešení. Problémový výkres nedokáže ve svém měřítku zachytit potřebné souvislosti v doadečné kvalitě a čitelnosti. Problémový výkres v našem pojetí tak zůstává jakousi ucelenou přehlednou mapou všech identifikovaných problémů, k nimž lze najít v textu popis, ale lépe vypovídající je vždy samostatná karta problému.

Závěr

Územně analytické podklady, ať již na úrovni obcí nebo krajů, mají obrovský potenciál a hodnotu. Jejich největší přínos spočívá v soustavně dostupných informacích o území, které jsou potřebné nejen pro územně plánovací činnost, ale i pro rozhodování v území. Potřebnost analytické činnosti v podobě úplných aktualizací, resp. rozborů udržitelného rozvoje území, je v řadách odborné veřejnosti vnímána velice různě. Někteří soustavně vyhodnocování stavu a vývoje území vítají, někteří jej považují za zcela zbytečné, v ojedinělých případech

P5	
Lokality pro úložiště radioaktivního odpadu	
Územní identifikace problému	
ORP	Týn nad Vltavou, České Budějovice
obec	Dřiteň, Hluboká nad Vltavou, Olešník, Temelín
k. ú.	Břeží u Týna nad Vltavou, Dřiteň, Jeznice, Knín, Kočín, Litoradlice, Olešník, Purkarec
	
Základní identifikace problému	
Výběr nejvhodnější lokality pro hlubinné úložiště. Vymezení a stanovení podmínek územní ochrany v lokalitách s vhodnými vlastnostmi pro vybudování hlubinného úložiště.	
Detailnější popis problému	
Plnění úkolu z PÚR k bodu ukládání a skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva (169) – Sk1 Potenciální plocha pro hlubinné úložiště vysoce radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva. Z potenciálně vhodných území s vhodnými vlastnostmi horninového masivu a s vhodnou infrastrukturou pro vybudování úložiště bude proveden výběr dvou nejvhodnějších (kandidátních) lokalit pro realizaci hlubinného úložiště. Termín splnění úkolu z PÚR ČR – nejpozději rok 2030. Při tvorbě ZÚR je nutné postupovat v souladu s §15 zákona č. 44/1988 Sb. – horní zákon tak, aby zde bylo stanoveno chráněné území pro zvláštní zásah do zemské kůry. Změna v územní ochraně může být provedena na základě výsledků geologického průzkumu písemným oznámením této změny Správou úložišť radioaktivních odpadů dotčenému orgánu územního plánování. K jednotlivým zatím vytipovaným lokalitám: Janoch (ETE-jih) – nová lokalita, 21. 12. 2020 Vláda České republiky schválila tuto lokalitu mezi čtyřmi doporučenými lokalitami pro umístění hlubinného úložiště. Magdaléna – lokalita je vedena jako záložní, byla by brána v úvahu pouze v případě, pokud by na doporučených lokalitách pro další etapu prací byly indikovány v průběhu charakterizačních prací takové parametry horninového prostředí, které by měly za následek jejich okamžité vyloučení z procesu hodnocení, mohla by být za určitých předpokladů do procesu hodnocení opět zařazena. Čihadlo – lokalita je vedena jako záložní, byla by brána v úvahu pouze v případě, pokud by na doporučených lokalitách pro další etapu prací byly indikovány v průběhu charakterizačních prací takové parametry horninového prostředí, které by měly za následek jejich okamžité vyloučení z procesu hodnocení, mohla by být za určitých předpokladů do procesu hodnocení opět zařazena. Konstatování ze zprávy o uplatňování ZÚR JČK z 22. 9. 2016: V případě splnění úkolů správních orgánů ve věci výběru vhodné lokality pro úložiště jaderného odpadu prověřit jejich územní nároky a případně je vymezit (či upravit) v ZÚR; na základě zpracování uvedeného dokumentu může dojít též k potřebě přeřešení atributů nadmístního významu v oblasti vymezení rozvojových ploch.	
Úroveň řešení	
ZÚR	Prověřit v další aktualizaci ZÚR JČK doplnění lokality Janoch (do kap. h) bodu 3. písm. a., v případě již ukončeného výběru zajištění územní ochrany pouze vybrané lokality.
ÚPD obcí	
Jiné	
Vývoj v čase	
Problém trvá	

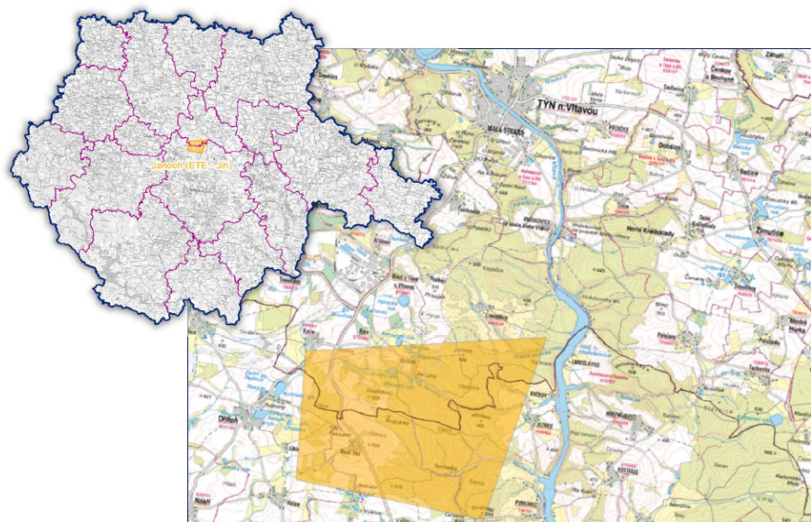
Obr. 11: Ukázka popisné části karty problému „rozvoj“

se setkávám i s voláním po návratu dřívější praxe v podobě průzkumů a rozborů. Já jsem velkým příznivcem analytické činnosti v územním plánování, jen nepovažuji za zcela šťastné, že se lhůta pro zpracování úplných aktualizací ÚAP prodloužila ze dvou let na čtyři roky. Čtyřleté období je velice dlouhé, mnoho problémů je v tomto období vyřešeno ve změnách (aktualizacích) územně plánovacích dokumentací, mnoho nových záměrů a problémů se během čtyř let objeví. To je mimo jiné hlavní důvod, proč uvažuji o nastavení interních pravidel pro jakousi neoficiální aktualizaci závěrů RURÚ, minimálně v rozsahu zaznamenání vyřešení (pominutí)

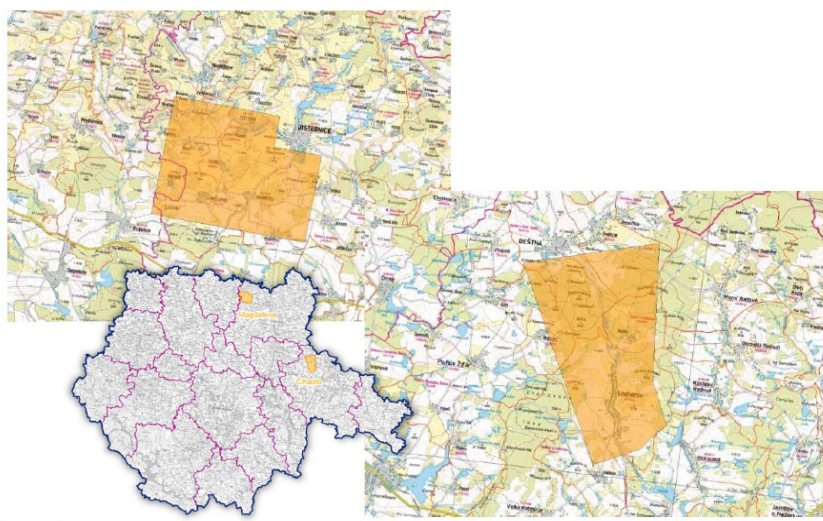
problému k řešení, včetně zachycení informace, kterou aktualizací/změnou územně plánovací dokumentace došlo k vyřešení problému, jakým způsobem byl problém vyřešen (např. vymezení koridoru, vypuštění záměru, ukončení sledování záměru, prověření problému bez dopadu do územně plánovací dokumentace, změna či ukončení platnosti oborového koncepčního dokumentu apod.). Takto průběžně sledované řešení identifikovaných problémů velmi usnadní vyhodnocení v další úplné aktualizaci ÚAP, navíc poskytne přehled o dosud neprovedených (nevyřešených) problémech i v závěru čtyřletého období.

Zdroj: 5. úplná aktualizace ÚAP Jihočeského kraje

Vytipovaná lokalita Janoch (ETE-jih):

Záložní lokality Čihadlo, Magdaléna:

Obr. 12: Ukázka grafické části karty problému „rozvoj“

Použité zdroje:

GEOPORTÁL JIHOČESKÉHO KRAJE. 2021. *Územně analytické podklady Jihočeského kraje ve znění 5. úplné aktualizace z roku 2021*. Jihočeský kraj. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/up/uap>. [cit. 14. 1. 2025].

MMR. 2016. *Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury, revize březen 2020*. Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/stanoviska-a-metodiky-k-zakonu-c-183-2006-sb-,-do/9-ostatni-stanoviska-a-metodiky/standardy-dostupnosti-verejne-infrastruktury>. [cit. 14. 1. 2025].

Vyhláška č. 157/2024 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 1. 2025].

Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 1. 2025].

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (od 1. 1. 2024 již neúčinný). In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 1. 2025].

Zákon č. 283/2020 Sb., stavební zákon. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 1. 2025].

Ing. Romana Vačkářová
Oddělení digitální technické mapy
a územně analytických podkladů
Odbor regionálního rozvoje
a územního plánování
Krajský úřad Jihočeského kraje

ENGLISH ABSTRACT

Spatial Analytical Documents in the South Bohemian Region, by Romana Vačkářová

The following text will try to make the readers familiar with the experience of the spatial analytical documents development (hereinafter also referred to as "SAD") at the regional level, particularly with the best practices of the joint approach to developing the spatial analytical document database. It will also explain how complete updates of the SAD are carried out, especially how the complete updates of municipal SADs are handled, how the projects for the spatial changes are approached, and how the issues to be addressed are defined.